

ANIZTASUNA IKASGAI

ELGOIBAR

Ikasmateriala

SARRERA

Ikasmaterial hau Elgoibarko Udalak eta Badihardugu elkarteak Elgoibarko Ikastolarekin eta Herri Eskolarekin elkarlanean burutu duten “Aniztasuna ikasgai” egitasmoaren baitan prestatutakoa da. Aldez aurretik, gure eskerrik beroena egitasmoan parte hartu duten ikasle eta gurasoei.

Helburua Elgoibarko ikastetxeetan aniztasuna lantzea da, ikasgelako eta herriko kultur, hizkuntza eta kultura aniztasuna abiapuntu moduan hartuta.

Gure proposamena **Aniztasunaren Astea** antolatzea da, eta egunero lanketa txikiren bat egitea gelan. **Aniztasunaren Hilabetea** ere izan daiteke, eta lanketak astean behin egitea:

1. saioa. *Kultur aniztasuna*. Jatorria, jantziak eta ospakizunak
2. saioa. *Hizkuntza aniztasuna*. Hizkuntzak eta alfabetoak
3. saioa. *Jolasean eta kantuan*
4. saioa. *Munduko platerak*
5. saioa. *Aniztasun Festa* (gurasoen bisitarekin)

Ondorengo asteetan eta hilabeteetan ere ekintza xumeak egitea komeniko litzateke, ikasleen jatorria, kultura eta erlijioak kontuan hartuta. Ramadanaren bukaera eta Urte Berri txinatarren hasiera ospatzea, adibidez. Ala Pazkuako Aste inguruan arrautzak margotzea. Ospakizun txiki sinbolikoak egin daitezke gelan.

Ikasleen adina: Lehen Hezkuntzarako proposa. Ikastetxe bakoitzak erabakiko du lanketa noiz, nola eta zer mailatako ikasleekin egin.

Aurre-lana:

- Ikasleei esan beren gurasoen herrialdeetako gauza tipikoak eramateko gelara (jantziak, objektuak, argazkiak...), lanketa egingo den egun horretan.
- Gurasoa(k) Aniztasun Festara gonbidatu, eta haiekin batera antolatu festatxoaren nondik norakoak. Festak era askotako osagaiak izan ditzake: ipuinak, abestiak, musika, jolasak... gurasoek erabaki dezatela zer egin nahi duten.

1. KULTUR ANIZTASUNA: Jatorria, jantziak eta ospakizunak

Gelako jatorri guztiak munduko mapan kokatuko ditugu; ikasleek egin dezakete.

- Nongoak dira zure gurasoak? Beste herrialde batekoak direnak, nolatan etorri ziren Elgoibarrera?
- Nolakoak dira herrialde horiek? Zer berezitasun dituzte? Kontatu nolakoak diren!
- Zein da urrutien dagoena? Zein da desberdinenena? Zergatik?

Hemen baserritarrez janzten gara, jaietan. Beste herrialde batzuetako janzkerak ezagutuko ditugu,

Elgoibarren elkarriketatutako ikasle eta gurasoen herrialdeetakoak:

Albania

Kongo

Bolivia

Brasil

Sakatu URL loturak
taulan

Eibarren jasotako beste adibide batzuk:

Argentina

Senegal: 1 eta 2

Herrialde katalanak

Nepal

Peru

-Ospakizunak aldatu egiten dira kultura batetik bestera... Badakizue Txinan urtea ez dela urtarrilean hasten? Noiz hasten da?

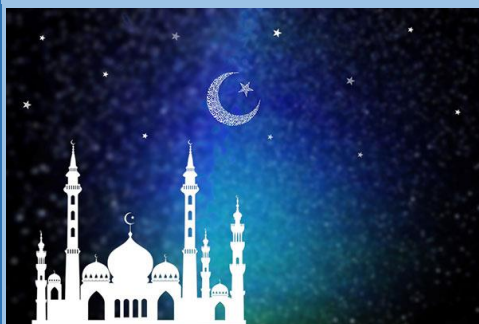
-Badakizue zer den Ramadana? Zer erlijio ezagutzen dituzue?

-Gabonak erlijio katolikoarekin lotuta daude, eta ez dira toki guztietan ospatzen. Gabonetako oparien ohitura ere aldatu egiten da toki batetik bestera... Hona Olentzero eta erregeak datoz... eta beste toki batzuetara?

Sakatu URL loturak
taulan

Gabonak Italian: Befana

Ramadana: 1 eta 2

Arkumearen festa: 1 eta 2

Urte Berri Txinatarra

Sakatu URL loturak
taulan

Ezagutu ditzagun munduko leku eta objektu batzuk:

			
<u>PERU: Machu Picchu</u>	<u>EGIPTO: piramideak</u>	<u>NEPAL: Everest</u>	<u>ERRUMANIA:</u> <u>Dracularen gaztelua</u>
			
<u>PAKISTAN: garraioak</u> <u>eta apaingarriak</u>	<u>MEXIKO: piñatak</u>	<u>SENEGAL: danborra</u>	<u>ERRUMANIA:</u> <u>Pazkoako arrautzak</u>

Ikasleek gelara eraman dutena erakutsi dezatela (jantziak, objektuak, argazkiak...), eta azalpenak eman ditzatela.

Eskulanak egingo ditugu!

Piñata bat egin dezakegu (edo pare bat), eta goxokiz bete, Aniztasun Festan erabiltzeko. Piñatak egitea nahiko langintza luzea izaten denez... hona hemen piñatak modu errazean egiteko bi adibide:

1. Piñata erraza paperezko lanpararekin (soketatik tiraka irekitzen da; ez dago makilarekin jo beharrik: arrisku gutxiago)
2. Piñata kartoizko kaxarekin

Beste aukera bat: Arrautza gogorrak margotzea, Errumaniako Adrianaren azalpenak entzun ostean.

Arrautzak margotzeko modu bat (janarirako kolorantearekin)

2. HIZKUNTZA ANIZTASUNA: Hizkuntzak eta alfabetoak

-Zer hizkuntza ezagutzen dituzue? Arbelean idatziko ditugu.

-Idatzi arbelean oinarritzko hitz batzuk ('kaixo', 'zer moduz?' eta 'agur'), ahalik eta hizkuntza gehienetan.

Sakatu URL loturak
taulan

Hona hemen Elgoibarren jasotako hizkuntza batzuk:

<u>Errumaniera</u>	<u>Portugesa</u>	<u>Lingalera</u>	<u>Albaniera</u>
<u>Arabiera</u>	<u>Italiera</u>	<u>Ketxuera</u>	<u>Txinera</u>

Guk alfabeto latindarra erabiltzen dugu (a, b, c, d...). Zenbat alfabeto desberdin daude? Nola idazten da zure izena arabieraz? Eta txineraz, hebraieraz edo japonieraz? Hementxe ikusi dezakegu!

Nepalgo alfabetoa

Txinako idazkera

-Zuen ustez, garrantzitsua da euskara jakitea Elgoibarren bizitzeko?

Balio al du integratzeko, bertakoago sentitzeko?

Hona hemen iritzi bat:

· Euskara, integrazio hizkuntza

Eskulanak egingo ditugu!

- Oinarrizko hitz bat (“Kaixo” adibidez) gelan ezagutzen dituzten hizkuntza guztietan idatzi, koloretako paperetan, hizki handiz. Ondoren, gelako hormetan itsasi ditzakete.
- Beren izena beste alfabeto batean idaztera ere animatu daitezke ([Begiratu hemen](#)).
- Zenbat hizkuntza hitz egiten dira Elgoibarren? Astero hizkuntza bat aukeratu, eta egunero gelan sartzean hitz hori erabili dezakegu “Kaixo” esan ordez, edo eskerrak emateko “Eskerrik asko” esan beharrean aste horretako hitza erabili dezakegu.

3. JOLASEAN ETA KANTUAN

- **Abestiak**

Sakatu URL loturak
taulan

Elgoibarren jasotako abesti batzuen adibideak ikus ditzakegu:

BRASIL 1 eta 2	KONGO 1 eta 2
<u>MAROKO</u>	<u>ITALIA</u>

Sakatu URL loturak
taulan

Beste hauek berriz, Eibarren jasotako adibideak dira:

<u>SENEGAL</u>	<u>ALEMANIA</u>	<u>TXINA</u>
GHANA 1 eta 2	MAROKO 1 eta 2	<u>NEPAL</u>
<u>KATALUNIA</u>	<u>EGIPTO</u>	<u>PORTUGAL</u>

Badakizue abestiren bat euskara edo gaztelania ez den beste hizkuntzaren batean? Kantatu!

Kantatu dezagun!

Kanta erraz bat landu daiteke gelan, karaokea eginez, ikasleen etxeetan erabiltzen dituzten hizkuntzetako batean. Ikasleek proposatutakoa izan daiteke edo guk aukeratutakoa. Adibiderako ikus:

KONGO Olele eta Kikwanga

MALI Makun

TXINA Ni wa wa

ALEMANIA Hopper Reiter

FRANTZIA Alouette

BRASIL O pato

- Jolasak**

Beste herrialde batzuetako jolas batzuk ezagutuko ditugu:

Sakatu URL loturak
taulan

<u>Brasilgo kanta-jolasa</u>	<u>SENEGAL esku-jolasa</u>	<u>IRLANDA Mr Wolf jolasa</u>
<u>MEXIKO Kanika-jolasa</u>	<u>EGIPTOKO jolasa</u>	<u>KATALUNIA bi jolas</u>

Jolas batzuk hemengoen oso antzekoak dira, ia berdinak. Nepalen jolasten duten "Dandi-biyo" jolasa, adibidez, "Txirikiletan" deitzen da hemen:

“Harritxoen jolasa” ere ezaguna da gure aitona-amonentzat; jolas hori “sakaponekin” (“tortolosekin”) egiten zuten (ikus Euskal Herriko bideoan umeak jolasean). Kuban, “Sakaponen” ordez “yaquiak” erabiltzen dituzte (izar forma dute).

Sakatu URL loturak
taulan

<u>Italia</u>	<u>Maroko</u>	<u>Kuba</u>	<u>Euskal Herria</u>
-------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	--------------------------------------

Jolastu dezagun!

Euskal Herriko adibidea eta azalpenak kontuan izanda, umeak jolasean ipiniko ditugu. Harritxoen ordez, kanikak eta babarrun aleak eraman ditzakegu gelara. Sakaponekin ere egin daiteke eta pilotatxo batekin, baina sakaponak lortzeko zailagoak dira.

4. MUNDUKO PLATERAK

- Zein da zure plater edo jaki gustukoena?
- Ezagutzen al dituzue beste herrialde batzuetako platerak? Batzuk oso ezagunak dira: pizza, lasagna, cous-cousa, guakamolea, burritoak, janari txinatarra...
- Zuen etxean egiten al duzue plater berezirik? Kontatu zer jaten duzuen!

Sakatu URL loturak
taulan

Elgoibarren jasotako errezeta batzuen adibideak:

 ERRUMANIA <u>Sarmale</u>	 BRASIL <u>Brigadeiro bonboiak</u>	 ALBANIA <u>Byrek</u>	 MAROKO <u>Pastela</u> <u>eta cous-cousa</u>
 KONGO Fufu <u>1</u> eta <u>2</u>	 ITALIA <u>Pizza</u>	 BOLIVIA <u>Picante de pollo</u>	 ITALIA <u>Ravioliak</u>

Sakatu URL loturak
taulan

Eibarren jasotako beste adibide batzuk:

IRLANDA

English breakfast

NEPAL

Plater konbinatua

MAROKO

Cous-cousa

ARGENTINA

Locro

KATALUNIA

Pan tomaget

ALEMANIA

Saltitxak

MAROKO

Tajin

EGIPTO

Kunafa

SENEGAL Thieboudienne

1 eta 2

TXINA

Ahatea pekindar erara

Badakizue herrialde denetan ez dutela sardeskarekin eta goilararekin jaten? Batzuek eskuarekin jaten dute, beste batzuek zotzekin...

Plater bakarretik jatea

Katiluak plateren orde

Zotz txinatarrak

Reiner kubatarrak bideo honetan azaltzen digu: [Arroza kubatar erara](#). Kubako erara nola egiten den ere kontatzen du: hemen [errezeta](#).

Bazenekiten Kuban ez dutela "arroza kubatar erara" esaten dioguna (tomatearekin eta arrautza frijituarekin) jateko ohiturarik? Eta Txinan ez dela ohikoa "Udaberriko biribilkiak (rollitoak)" jatea?

Errezetak egingo ditugu!

Janari tipiko edo tradizionalen errezetak ezagutuko ditugu. Bertakoak izan daitezke edo beste herrialde batzuetakoak. Proposamena: ikasle bakoitzak errezeta bat prestatzea, eta bideoan grabatzea, nola egiten den. Mobileko kamerarekin grabatu dezakete, etxean, gurasoen laguntzarekin. Edizio-programaren bat ezagutzea komeni da, muntaia txikiak egin ahal izateko.

- 1- Osagaiak: zein diren esan eta erakutsi
- 2- Nola prestatu: azalpenak eman, platera prestatzen joatearekin batera

Ikus bi adibide hauek:

- [Ikramen txokolatezko bizkotxoa](#)
- [Uxueren txokolatezko bizkotxoa](#)

Hori etxerako lana izango da, epe bat jarrita egin dezaketena. **Gelan bertan** Brasilgo “brigadeiroak” egin ditzakegu. Oso erraza da (ez da laberik ez surik behar) eta oso goxoak dira. Simonek azaltzen du zer diren, [bideo honetan](#). Eta hona hemen [errezeta](#):

OSAGAIK:

-Esne kondentsatua

-Gurina

-Kakao hautsa

-Txokolatezko makilatxoak

5. ANIZTASUN FESTA

Aniztasunaren Asteari/Hilabeteari amaiera emateko, festa txiki bat antolatu dezakegu. Gelako aniztasuna kontuan hartuta antolatuko da, eta gurasoek parte hartzea garrantzitsua izango da. Aukera bat: gela bat baino gehiago elkartzea, festarako.

Mota askotako festak antola daitezke. Guraso bakarra gonbidatu daiteke, eta herrialde jakin bat ezagutarazteko festatxoa egin (eta festa txiki gehiago egin urtean zehar, beste herrialde batzuekin). Posible da baita ere ahalik eta kultura gehien bilduko dituen festa egitea, edo kontinente batekin lotutako festa egitea (adibidez, festa afrikarra).

Zer egon daiteke festa horretan?

- **Musika.** Munduko musikak ipini ditzakegu. Ikasle bakoitzak kanta bat aukeratu dezake, eta irakasleari helarazi, playlist-a antolatzeko. Zuzeneko musika ere izan daiteke, gurasoren bat musika tresnaren bat jotzera, dantza egitera edo abestera animatzen baldin bada (bere ama hizkuntzan, ahal dela). Karaokea ere antolatu daiteke, kanta laburrekin; horretarako, kantuen letrak (eta itzulpenak) beharko genituzke, denok kantatu ahal izateko.
- **Hitzaldiak/azalpenak.** Gurasoek beren herrialdeei eta hizkuntzei buruzko azalpenak eman ditzakete. Laburrak izan beharko dute eta oso grafikoak (argazkiak, mapak...). Euskaraz baldin badakite, hobeto.
- **Ipuinak.** Ipuin laburrak kontatu ditzakete gurasoek, nork bere hizkuntzan. Seme-alabek egin ditzakete itzulpen-lanak euskarara.
- **Jan-edana.** Festa onik ez dago janaririk gabe. Egun horretan, ikasle batzuk etxean egindako zerbait ekarri dezakete (berotzerik behar ez duena, aurrez gurasoekin hitz eginda). Zotz txinatarrek, te marokiarra...

- **Jantziak.** Beste herrialde batzuetako jantzi tipikoak jantzi ditzakete.
- **Jolasak.** Beste herrialde batzuetako jolasak ezagutzeko eta jolasteko egun polita izan daiteke. Piñata ere prest egongo da egun horretarako, goxokiz beteta!

